La Humanitas, doar prospețime de calitatea I

Probabil ultima carte a Editurii Criterion Publishing a lui Gabriel Stănescu a fost *Petre Țuțea în conștiința contemporanilor săi* la care a lucrat până în ultima clipă și pe care a anunțat că o va lansa la Târgul Gaudeamus doar cu o zi înaintea morții sale fulgerătoare (http://www.youtube.com/watch?v=KFyjIrPflAA&feature=relmfu). În masivul volum scos cu o așa de mare grabă încât s-a pierdut și partea de început a textului meu, poetul și directorul revistei „Origini/ Romanian Roots" a cuprins printre alte texte observațiile fostului deținut politic Gabriel Gheorghe despre modul în care Editura Humanitas i-a modificat părerile lui Țuțea cu prilejul tipăririi acestuia în 1993.

Pe lângă precizări legate de amănunte din viața lui Petre Țuțea, prezentată deformat, istoricul G. Gheorghe sesizase două paranteze introduse de editorul Gabriel Liiceanu în cartea *321 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea* scoasă de fosta Editură Politică, propunând o explicație destul de plauzibilă atât pentru apariția parantezelor cât și pentru sensul în care-i fusese mutilată gândirea lui Țuțea ca să semene cu gândirea „patibularului Patapievici" (apud. Corneliu Florea, *Patibularul Patapievici*, în „Oglinda literară", nr.125, mai 2012, p.8003) difuzată și răs-difuzată de Humanitas. Cele două paranteze ale editorului indică momentul de după primele alegeri din 1990 imediat în continuarea afirmațiilor că românii ar fi „idioți" și că România ar fi un „loc viran".

Gabriel Gheorghe, care a stat cu Petre Țuțea în celulă, știa cât era filozoful de mândru că e român, că s-a născut într-o națiune care „n-a greșit niciodată în istoria ei" (P. Țuțea, interviu în „Rezistența", nr.2, aprilie 1991, apud. G.Gh. în *Petre Țuțea în conștiința contemporanilor săi*, 2010, p. 205). De altfel, Țuțea nu făcea nici un secret din excelentele sale păreri despre națiunea română pe care o considera „o minune a lui Dumnezeu pe pământ" (op.cit.). Cel care odinioară fusese admirat de Lucian Blaga și de Nae Ionescu pentru inteligența sa excepțională (v. Isabela Vasiliu-Scraba, *Orice mare inteligență basculează între religie și filozofie. Nae Ionescu și Petre Țuțea* în rev. on-line „Asymetria", http://www.asymetria.org/modules.php?name=News&file=article&sid=630) ajunsese să glumească spunând celor din jur că marele economist Sombart ar fi fost așa de deștept fiindcă a fost însurat cu o româncă.

După Gabriel Gheorghe, editorul G.Liiceanu, supărat că nu a fost ales pe 20 mai 1990, când figurase primul pe lista candidaților independenți susținuți de grupul lui Silviu Brucan, trecuse în cartea de la Humanitas părerea sa proprie după care Țuțea ar fi făcut 13 ani de temniță pentru „un popor de idioți", vorbă pe care, vezi Doamne, filozoful ar fi spus-o după alegerile din 20 mai 1990, la care tocmai nu se dusese (p.205).

Despre „posteritarea în 50 de pagini" conspectate de Gabriel Liiceanu scrisesem și eu în 2000 (v. Isabela Vasiliu-Scraba, *În labirintul răsfrângerilor. Nae Ionescu prin discipolii săi: Petre Țuțea, Emil Cioran, C. Noica, M. Eliade, M. Vulcănescu și Vasile Băncilă*, Ed. Star Tipp. 2000, p.29-31), remarcând aspectul de referat ideologic al notițelor grupate sub formă de aforisme numerotate cu sârg, aspect ideologic pe care l-a criticat înaintea mea Valeriu Cristea ca „vădit tendențios din punct de vedere politic" („Caiete critice", nr.4-5/77-78, 1994, p.11).

Istoricul Gabriel Gheorghe redă și părerea lui Petre Țuțea (1901-1992) despre G. Liiceanu după vizita din 6 iunie 1990 pe care i-a făcut-o directorul Editurii Humanitas. Atunci bătrânul filozof i-ar fi spus fostului coleg de detenție că „Gabriel Liiceanu nu-i așa de mare intelectual" (p.209). De fapt, cu mai multe prilejuri Petre Țuțea spusese că Noica (1909-1987) n-a făcut școală și că cei care l-au frecventat ar putea fi eventual buni asistenți la Filozofie: „E o mare secetă de personalități în România, o mare secetă", constata cu jale în suflet Petre Țuțea. „Noica n-a produs nici un vârf spiritual (...). Nu a produs decât inși care ar putea fi buni asistenți la Filozofie și atâta tot."

Dacă adăugăm schimonosirea gândirii lui Țuțea după decesul acestuia la vampirizarea gândirii lui Alexandru Dragomir (1916-2002) odată cu editarea sa post-mortem (v. Isabela Vasiliu-Scraba, *Al. Dragomir nu este o „invenție" a lui G. Liiceanu, fiindcă oamenii mici nu-i pot inventa pe oamenii mari*, în rev. „Acolada", anul VI, nr.3, martie 2012, p.19) ajungem să ne întrebăm de ce oare a fost trecută Editura Humanitas în „categoria A" în vreme ce toate celelalte edituri au fost declasate? (v. Horia Pătrașcu, *Cum au fost evaluate academic editurile din Romania. Rezultate stranii*, în „Oglinda literară", Anul XI, nr.123, martie 2012, p.7811).

Oare categoria „A" înseamnă „prospețime de calitatea I"? Căci, după Arthur Schopenhauer, unii tind să considere cărțile precum ouăle: bune doar când nu ajung de „prospețime calitatea a II-a" (expresie din Bulgakov, *Maestrul și Margareta*).

Isabela VASILIU-SCRABA

Texte fără nume

Pamflet prăfuit

Împart femeile din punctul de vedere al frumuseții fizice în patru grupe mari: frumoase, cu trupul și picioarele perfecte, frumoase, cu trup și picioare așa și așa, urâte, cu trup și picioare stas și, ultima grupă, urâte, cu trup și picioare așa și așa, adică cele mai bătute de soartă, în aparență. Știu că veți spune, *Corifei Ai Zonelor Profunde Ale Subconștientului Colectiv,* că nu există femei urâte și că frumusețea sufletului contează, dar de aceste ziceri, care în timp și-au pierdut conținutul, chiar nu voi ține cont în acest articol. Aici aduc un omagiu acelor femei cărora frumusețea le-a afectat viața, tocmai pentru că nu au vrut să o exploateze ca pe un atu. Nefericitele frumoase sunt urâte în aceeași măsură și de femei și de bărbați. Frumusețea poate fi un blestem, dacă a picat pe capul unei femei cu un suport moral, care nu-i permite prea multe libertăți.

Ete, scârț, veți pufni într-un râs fals, mai mult rânjet, *Beligeranți Într-Ale Războiului Contra Firii.* Dacă m-ați întreba din ce categorie aș vrea să fac parte, răspunsul prompt ar fi că din categoria frumoaselor... cu trup și picioare așa și așa, căci dacă fața nu putem să ne-o acoperim cu un văl, restul corpului se poate drapa și ascunde, fiindcă de aceea sunt pe lume croitori buni. Azi vreau să uit că toate suntem și doamne și frumoase, nu că aș avea ceva cu această egalizare a ființelor delicate... proces care va duce în timp la creșterea nivelului... oceanului planetar.

Din motive obscure, norocul și lumea sunt conduse de femeile din categoria cărora li se potrivește zicerea: „Nu-i frumoasă, da-i drăcoasă". Se pare că prima căreia i s-au potrivit aceste cuvinte a fost chiar Cleopatra și... din reîncarnare în reîncarnare a ajuns motto-ul urmașelor ei, cleopatricienele... *O cleopatriciană de unică folosință?* veți întreba gospodărește *Consumatori Casnici Dumneavoastră.* Nu voi răspunde nici peste trei decenii la această întrebare, așteptând semnul maturizării voastre, fie ea chiar... forțată.

Eludez câteva legi legate de frumusețe și voi spune exact ceea ce cred despre ea. Nu poți să fii frumoasă doar fiindcă unii te consideră drăguță sau fată de treabă sau fiindcă ai un bust apetisant și picioare adecvate... sau dacă un anumit domn potent dorește să te propulseze Miss Univers.

O femeie frumoasă trebuie să îndeplinească niște caracteristici tehnice, aidoma mașinilor de lux. Fruntea ar trebui să fie înaltă și bombată, cele care își ascund defectele sub breton sau *obloane* pică examenul din start. Sprâncenele s-ar cere să fie lungi și arcuite, a la Anastasia, ochii mari, dinții albi, buzele frumos conturate, nasul mic și pielea impecabilă. Toate aceste cerințe sunt pentru aspirantele la Miss, *Domnilor Dodecaedrici Și Atât!*

De departe, cele mai favorizate de soartă par cele care fac parte din prima categorie; frumoasele cu trup de nimfă. Poate acum vor fi fiind mai norocoase, dar au fost decenii în care frumoasa orașului, a facultății, a anului, a grupei, a liceului, a clasei a fost sacrificată, rămânând fată bătrână. De aici ar putea rezulta o butadă; bărbaților le este frică de femeile frumoase sau... le era. De când e lumea și pământul bărbații s-au simțit cel mai bine lângă o femeie urâtă, pe care de multe ori și-au făcut-o parteneră, tocmai pentru a se răzbuna din cauza unui presupus refuz al frumoasei visate, întrebarea și refuzul existând doar în imaginația lor. Veți spune *Verzi Antonimi Vangherici* că voi fi având ceva cu femeile care nu au nicio vină că nu sunt perfecte. Nici pomeneală, fiecare are locul său. Eu am doar... nostalgii.

Am văzut în viața mea patru... cinci... maximum zece femei frumoase, care m-au fascinant într-atât încât nu mi-am putut lua ochii de pe fața lor. Printre ele se afla o țigăncușă îmbrăcată în costum specific. Am admirat-o până la coborârea din autobuzul numărul opt care circula pe ruta Baia Mare – Baia Sprie. Întâmplarea a avut loc acum vreo treizeci de ani. Cu câțiva ani înainte de episodul din autobuzul numărul opt, m-a lăsat cu gura căscată apariția unei negrese... pe o stradă din Cluj, din zona Observatorului. Fără îndoială, o fi fost vreo studentă. Era o mândrețe de fată, ce avea și mersul unei regine, chiar dacă trotuarul cenușiu și plin de pietricele neprietenoase putea știrbi ținuta cea mai mândră.

Dar cea mai nostimă întâmplare s-a derulat în vremea liceului. Stăteam într-o stație, pe bulevardul București, aproape de podul peste care trece calea ferată. Ar fi putut fi prin anul 1972.

Grăbiți sau plictisiți, cei din stația de autobuz formam un grup care avea în comun dorința de a pleca cât mai degrabă de acolo. Așa că, în așteptarea regelui-autobuz, ne roteam capetele mai abitir ca acele de ceasornic. Deodată atenția ne-a fost atrasă de șuieratul locomotivei, semnal prin care mecanicul anunța pasagerilor sfârșitul apropiat al călătoriei. Tocmai când să ne întoarcem privirea... de la faptul banal... ceva ne-o reține. De sub podul peste care trecuse vesel nevoie-mare acceleratul de București, iese și se apropie de noi o căruță trasă de niște cai mândri, ce străluceau de sănătate. În car se aflau un El și o Ea. Cum-necum, privirea colectivă, a celor care eram acolo așteptând *nava,* ne-a fost furată de chipul femeii, varianta adolescentină a Sofiei Loren, dacă îmi dați voie să exprim exact ceea ce am văzut. Asta dacă nu cumva Diva juca în vreo coproducție româno-italiană, cu filmări pe plaiurile noastre. Atât bărbatul cât și femeia erau îmbrăcați în costume populare. Am sorbit din ochi frumusețea tinerei, legănându-se în ritmul cailor, și am petrecut-o cu privirea până a devenit doar un punct. Ieșirea grupului statuar, format din car și oameni, din raza noastră vizuală, ne-a făcut să ne simțim mai săraci, înnourându-ne ziua. Când o femeie vă rămâne în minte, fără să rețineți vreun amănut din îmbrăcămintea ei, înseamnă că ea face parte din acelea cu aureolă divină. Recunosc că admir femeile fascinante dar, din păcate, ele sunt prea puține. Poate de aceea unii nici nu știu ce înseamnă frumusețea și o confundă cu obrăznicia și vulgaritatea. *Pagubă în urzici*, veți răspunde *Domnitori Peste Achteropoide*, mult mai activi azi!

Nu aș vrea să trec cu vederea nici întâlnirea cu doamna Violeta Andrei, în vara anului 1984, la prima mea vizită în Capitală. Eram la un curs, numit pompos „Marketing și relații internaționale". Într-o după-amiază, una dintre colege a dorit să se tundă și, cum umblam în stol ca niște păsări speriate de tumultul străzilor, ne-am dus cu toate la un coafor, în centru. Abia atunci am remarcat că, deși aveau rochițe ieftine de *porchet, diftin sau carton*, bucureștencele erau mereu coafate, cu manichiură și pedichiură impecabilă. Dar, cum vremurile rochițelor ieftine au trecut, cel puțin în București, ar fi mai bine să mă întorc la momentul în care ne-a tăiat răsuflarea apariția actriței Violeta Andrei. Era mult mai frumoasă ca în filme, cu un păr superb de culoare roz, îmbrăcată tot în roz, având o siluetă de invidiat.

Mă întorc la Domnia Sa cu gândul că acum ar putea fi încoronată regină a nenorocoaselor, dacă-i analizăm viața din punctul de vedere al carierei. Deși nu-i lipsea nimic din ceea ce ar fi putut-o propulsa ca divă... cariera artistică i-a fost suprimată în plin avânt. S-a mers până acolo încât atunci când a luat un premiu în străinătate, nu i s-a permis să meargă pentru a-l ridica, deși soțul său era ministru de externe. Din păcate, frumusețea și poziția socială i-au fost fatale.

Drept *recunoștință,* preaplinul avânt al noii democrații a *premiat-o*, dându-i lovitura de grație, scoaterea definitivă din teatru. Cine a muncit de tânăr va munci până va muri, cine a avut ghinion dimineața va avea și seara. Răsplata nefericiților este prelungirea... nefericirii.

Ajunsă în *groapa de potențial,* vă las pe voi, *Jurizanți Pietonal Abramburicarizați,* să scrieți finalul, ca să nu fiu acuzată că aș vrea să dețin monopolul asupra vastului subiect, frumusețea, uitând zicătoarea *De gustibus...*. Iar dacă ne vedeți pe toate... frumoase... aceasta ar însemna că pentru voi raiul este pe Terra. Și... apoi... nu aveți decât să iubiți pe cine vreți, alegând de miss, în universul vostru, însuși pe.... Marțolea.

Florica BUD